

ІНВЕСТИЦІЙНІ ПРОБЛЕМИ ТРАНСФОРМАЦІЇ ПРИРОДООХОРОННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ЗАСАДИ СТАЛОГО РОЗВИТКУ

Визначені основні передумови трансформації природоохоронної діяльності на засади сталого розвитку, проаналізована динаміка і структура природоохоронних інвестицій як індикатора позитивної трансформації, доведено, що низька ефективність інвестицій в природоохоронну діяльність визначена капітальною складовою витрат на охорону навколишнього природного середовища, запропоновані напрямки розв'язку інвестиційних проблем трансформації природоохоронної діяльності.

Ключові слова: сталий розвиток, трансформація, природоохоронна діяльність, інвестиції.

Вступ. Осмислення тенденцій глибокої економічної та соціальної кризи на фоні яскраво виражених ознак деградації навколишнього природного середовища в масштабах України визначає необхідність зміни основної парадигми в галузі розв'язку проблем сталого соціально-економічного та екологічно безпечного розвитку.

Не дивлячись на особливу гостроту для України цих проблем, принципових змін у відносинах людини і природи, а також у відображенні в державній політиці та економічній практиці доктрини екозбалансованого розвитку не відбувається. Документи та принципи, затверджені на самміті ООН з питань навколишнього природного середовища і розвитку в Ріо-де-Жанейро (1992р.) та Йоханесбурзі (2002р.) не стали світоглядною основою діяльності владних структур в Україні і не знайшли реального втілення в законодавстві та урядових програмах. В Україні продовжується практика розгляду та прийняття економічних, екологічних та соціальних рішень без необхідного їх об'єднання в єдину комплексну систему на основі перспективної та збалансованої стратегії розвитку країни [2].

Тенденції соціально-економічного розвитку формуються під впливом макроекономічних процесів в державі, структурних особливостей економіки регіонів, реалізації заходів державної регіональної соціально-економічної політики, трансформації системи державного управління й місцевого самоврядування. На фоні позитивних зрушень останнього часу зберігається суттєва диференціація економічного та соціального розвитку регіонів, в реалізації державної екологічної політики домінує ситуативний характер, що уповільнює економічне зростання країни в цілому. Нагальними є проблеми сталого розвитку, зміцнення ресурсного потенціалу, визначення ключових проблем та пріоритетів інвестування природоохоронної діяльності для створення перспектив позитивної трансформації в напрямку сталого розвитку [4].

Проблеми навколишнього природного середовища та сталого розвитку сьогодні стали найважливішою галуззю наукових досліджень. Ключовим питанням залишається комплексне наукове обґрунтування шляхів та методів гармонізації економічного розвитку і природокористування. Проблеми залучення інвестицій досліджували багато вчених, серед яких І.О. Бланк, У. Шарп, Г. Александер, В.Я. Шевчук, аналіз і розвиток загальнотеоретичних положень обґрунтування природоохоронних витрат знайшли відображення в роботах таких вітчизняних фахівців як В.Г. Ковальов, Б.В. Буркинський, С.К. Харічков, В.Н. Степанов, О.Г. Балацький, О.О. Веклич, Б.М. Данилишин, В.М. Тригобчук, проблеми переходу на засади сталого розвитку ретельно досліджували Л.Г. Мельник, Т.П. Галушкіна та ін. Їх напрацювання є підґрунтям подальшого дослідження широкого спектра проблем еколого-економічного розвитку.

Мета дослідження. Недостатній ступінь дослідження інвестиційних проблем в умовах соціально-економічних трансформацій в Україні, необхідність наукового обґрунтування економіко-екологічних основ сталого розвитку для забезпечення передумов його досягнення, обумовили мету і зміст дослідження. Метою даної статті є дослідження стану інвестування природоохоронної діяльності як передумови позитивної трансформації на засади сталого розвитку на основі аналізу динаміки і структури інвестицій природоохоронного призначення.

Методи дослідження. Методологічною основою дослідження є теоретичні положення економічної науки, праці в галузі економіки природокористування і охорони навколишнього природного середовища та аналіз статистичних даних про інвестиції в природоохоронну діяльність.

Результати дослідження та їх аналіз. Накопичені внутрішні диспропорції в українській економіці, незадовільний стан реформ та загострення суперечностей світового розвитку об'єктивно переконують в необхідності перегляду концептуальної бази трансформації природоохоронної діяльності на засади сталого розвитку. Формуючи економічні передумови трансформації природоохоронної діяльності, суспільство зобов'язано мати її концепцію, яка повинна служити базою стратегії, тактики та системи заходів ефективних та прогресивних перетворень. Першочергове завдання такої трансформації – це створення конкурентноздатної економіки, знаходження балансу між лібералізацією та регулюванням, структурізацією перетворень і стабілізацією в умовах перетворень.

Концепція сталого розвитку не означає у прямому розумінні сталість, непорушність, а є динамічною категорією, що спрямовується на постійний пошук способів удосконалення всіх її складових усіма учасниками цього процесу. Дослідження вітчизняних та зарубіжних учених з проблем переведення економіки на модель сталого розвитку стосуються багатьох його аспектів. Насамперед це забезпеченість стабільного економічного розвитку, поліпшення екологічних складових відтворення, покращення рівня життя населення тощо.

Під трансформацією еколого-економічних систем слід розуміти сукупність логічних зв'язків і процедур, які забезпечують реалізацію ключових факторів розвитку – мінливості, спадковості, добору та їх результуючу взаємодію [6]. За М. Моїсеєвим трансформація відбувається за допомогою двох класів еволюційних механізмів – адаптаційного та біфуркаційного. Адаптаційні механізми дозволяють пристосовуватись до впливів зовнішнього середовища, а біфуркаційні передбачають такий характер змін у системі, за якого система втрачає принципові відмітні ознаки та набуває нової якості при збереженні спадкоємного зв'язку з попереднім станом [6]. Саме біфуркаційні механізми дозволяють досягти найбільш сприятливих для розвитку умов, переходу від старого менш ефективного стану, на основі різноманітного пошуку відібрати новий, більш ефективний стан або нові стани. Прикладами реалізації дії біфуркаційних механізмів є зміна поколінь біологічних організмів, реструктуризація фірми, радикальна зміна державного устрою, а в контексті нашого дослідження – перехід на нову якість природоохоронної діяльності за допомогою реструктуризації капітальних інвестицій на охорону навколишнього природного середовища.

Передумови трансформації природоохоронної діяльності – це умови, без яких неможливі перетворення та відповідний розвиток виробництва. Трансформація природоохоронної діяльності, перехід до інноваційної економіки потребує корінної зміни складу та співвідношення цих передумов. Їх сукупність можна відповідним чином згрупувати та оцінити. В табл. 1 наведена класифікація передумов трансформації природоохоронної діяльності на засади сталого розвитку. Потрібно зазначити, що забезпечення тільки консервативних передумов носить інерційний

характер, не пропонує для економіки регіону чи країни нових напрямків зростання і тим самим відкладає на невизначений термін використання сучасних інвестиційно-інноваційних форм розвитку. Накопичення ж потенціалу прогресивних передумов цілком залежить від інституційних перетворень і вдосконалення законодавчої бази.

Таблиця 1 - Класифікація передумов трансформації природоохоронної діяльності

Консервативні передумови	Прогресивні передумови
Історико-економічні передумови	Організаційно-економічний потенціал
Економіко-географічні передумови	Інноваційно-технологічний потенціал
Природно-ресурсний потенціал	Капітальні інвестиції на охорону навколишнього природного середовища
Внутрішній попит та внутрішня конкуренція на ринку обладнання природоохоронного призначення	Забезпечення повномасштабної дії ринкових механізмів природоохоронної діяльності (лізинг, франчайзінг, венчурне підприємництво)
Консервація існуючого стану «людина-природа» (шляхом заборон) – створення заповідників, заказників, національних парків	Зовнішня конкуренція та створення механізмів сприяння передачі технологій
Регламентації та обмежування певних видів діяльності	Впровадження екоетичних принципів в господарську діяльність
Економічні санкції, штрафи, підвищені ціни	Активізація громадського контролю

Аналізуючи класифікацію передумов трансформації природоохоронної діяльності на засади сталого розвитку, необхідно зазначити, що консервативні передумови базуються на застосуванні механізмів негативного зворотного зв'язку, тобто протидії змінам, які створюють загрозу сталому стану еколого-економічних систем. Активізація прогресивних передумов трансформації не обмежує, а навпаки, стимулює зміни, за умови, що вони сприятимуть зменшенню екодеструктивного тиску на довкілля. Таким чином, розвиток прогресивних передумов трансформації природоохоронної діяльності на засади сталого розвитку передбачає якісну зміну продуктивних змін та суспільного устрою для зменшення екодеструктивного навантаження на умовну одиницю природного потенціалу.

Оцінюючи найважливіші передумови, завдяки яким буде забезпечуватись запровадження моделі сталого розвитку, зазначимо, що однією з них є капітальні інвестиції в основний капітал природоохоронного призначення. Саме цей сектор акумулює у собі можливості та резерви розв'язання триединого завдання, складові якого пов'язані з економікою, екологією та соціальним захистом мешканців. Тобто необхідною передумовою трансформації природоохоронної діяльності на засади сталого розвитку виступає ефективне використання внутрішнього потенціалу економіки, і центральною ланкою у вирішенні проблем сталого розвитку економіки України виступають капітальні інвестиції на охорону навколишнього природного середовища. Відповідно до теорії розвитку систем, для того щоб спонукувати позитивні трансформації необхідний вплив зовнішніх факторів в цьому напрямку. Функціональна роль інвестиційного процесу в структурі суспільного відтворення як раз і полягає в конвертизації додаткового капіталу в оновлення та вдосконалення базових чинників виробництва – основних фондів та робочої сили, а в контексті нашого дослідження – основного капіталу природоохоронного призначення. На сучасному етапі принципове значення має визнання інвестиційної політики, орієнтованої на охорону навколишнього природного середовища як ведучої форми економічної політики.

В умовах України аналіз процесу накопичення основного капіталу як одного з чинників трансформації природоохоронної діяльності на засади сталого розвитку має ряд особливостей та включає такі складові: аналіз кількісного складу та якісних змін витрат на охорону навколишнього природного середовища. Цей аналіз нам дозволить визначити точки біфуркації, що визначають ключові параметри змісту та еволюції економічної системи за рахунок необоротних змін для забезпечення сталого розвитку еколого-економічних систем. Причому капітальні інвестиції на охорону навколишнього природного середовища відповідно до наведеної в табл. 1 класифікації, будемо вважати прогресивними передумовами.

Загальновідомо, що обсяги виробництва не можуть адекватно зростати в умовах, коли накопичення основного капіталу як за абсолютними розмірами, так і за якісним складом не дозволяють здійснити серйозну модернізацію виробництва. Необхідність аналізу динаміки і структури процесу накопичення основного капіталу природоохоронного призначення пояснюється важливістю визначення порогових значень, точок біфуркації, які стануть індикаторами можливих шляхів позитивної трансформації [5].

Згідно з офіційною термінологією Державного комітету статистики України складовими природоохоронних витрат є: поточні витрати на охорону природи, пов'язані з експлуатацією та обслуговуванням засобів природоохоронного призначення; інвестиції в основний капітал, спрямовані на будівництво й реконструкцію природоохоронних об'єктів; придбання обладнання для реалізації заходів екологічного спрямування й витрати на капітальний ремонт природоохоронного обладнання.

За даними Держкомстату України, наведеними в табл. 2, щороку зростають загальні витрати суб'єктів господарювання на охорону навколишнього природного середовища.

Таблиця 2 - Інвестування на охорону й раціональне використання природних ресурсів у 2000—2008 роках

Показник	2000	2005	2006	2007	2008
Витрати на охорону навколишнього природного середовища, млн грн, у тому числі:	3224,3	7089,2	8311,2	9691,0	12176,0
- капітальні інвестиції	605,9	1775,6	2194,2	3080,6	3731,4
- у відсотках від загальних витрат	18,8%	25,04%	26,4%	31,8%	30,6%
- поточні витрати	26 18,4	5313,6	6117,0	6610,3	8444,6
- у відсотках від загальних витрат	81,2%	74,96%	73,6%	68,2%	69,4%
Частка витрат на охорону навколишнього природного середовища за рахунок коштів державного бюджету, %, у тому числі:	2,5	3,7	3,1	4,5	34,2
- у капітальних інвестиціях	7,9	8,5	7,6	9,7	19,0
- у поточних витратах	1,3	2,1	1,5	2,2	2,4

За розрахунками, збільшуються не лише обсяги капітальних інвестицій екологічного призначення, а й темпи їх зростання, не дуже випереджаючи темпи зростання поточних витрат на охорону природи. Так, якщо у 2000-2008 роках обсяги капітальних інвестицій екологічного призначення збільшились у 3,8 разу, то обсяги поточних витрат – у 3,2 разу. Це безумовно негативна тенденція. Водночас в 2007 році спостерігалася активізація підприємств, установ і організацій України щодо капітального інвестування екологічного призначення, втілювана важливою тенденцією до зростання частки екологічних інвестицій в основний капітал у

загальних витратах суб'єктів господарювання на охорону навколишнього природного середовища на 5,4 в.п. (зростання на 73,5 %) порівняно з їх загальними витратами на фінансування заходів з охорони й раціонального використання природних ресурсів (зростання на 36,7 %) [3].

Це означає, що в даний період капітальна складова у сумарних витратах зростала випереджаючи прискореними темпами – більше ніж удвічі, що у свою чергу, засвідчує підвищення інвестиційної активності суб'єктів господарювання - природокористувачів стосовно еколого конструктивної модернізації матеріально-технічної бази виробництва. Вочевидь цьому сприяло підвищення в останні роки значущості зборів за забруднення навколишнього середовища як стимулятора негативного зворотного зв'язку економічних інтересів суб'єктів господарювання до проведення природоохоронних заходів.

Аналізуючи форми реалізації впровадження природоохоронних заходів, зауважимо, що одним із вагомих економічних методів зменшення забруднення довкілля, збереження існуючих природних ресурсів і запобігання деструктивним екологічним явищам і дотепер залишається інвестування суб'єктів господарювання в охорону та раціональне використання природних ресурсів за рахунок власних коштів, тобто самофінансування. В загальній структурі зазначених витрат найбільшу частку, як і раніше, мають власні кошти підприємств, організацій та установ країни, за рахунок яких у 2007 році було освоєно 74,38 % загального обсягу витрат на охорону навколишнього природного середовища й раціональне використання природних ресурсів проти 72,2 % загального обсягу витрат у 2006 році, а в 2008 році вже спостерігається тенденція зменшення, бо за рахунок власних коштів було освоєно лише 60,8% капітальних інвестицій природоохоронного призначення.

Актуальність розширення стимулів використання альтернативних джерел інвестування природоохоронної діяльності господарюючими суб'єктами-товаровиробниками, здійснення екологічної модернізації власних виробництв також посилюється нерівномірністю державного інвестування у природоохоронну діяльність в Україні.

За минуле десятиріччя як тенденція спостерігалася щорічне зменшення інвестицій у природоохоронні заходи за рахунок коштів державного бюджету, причому, за розрахунками, на базі даних Держкомстату України у 2001 році було освоєно екологічних інвестицій у 3,2 рази менше ніж у 1990 році. Проте з 2001 по 2008 рік характер темпів державного інвестування у природоохоронну діяльність змінився на коливальний, демонструючи періодичне чергування зростання і скорочення (у 2006 році) частки капіталовкладень на охорону навколишнього природного середовища, освоєних за рахунок коштів державного бюджету. В 2007 році (за даними Держкомстату України) порівняно з 2006-м частка екологічного інвестування державного бюджету підвищилася на 1,19 в. п., а в 2008 році ця частка підвищилася майже в 2 рази, на 9,3 в.п., сягнувши найвищого за цей період рівня - 19,0 % від загального обсягу капіталовкладень на охорону навколишнього природного середовища [3].

Протягом 2008 року на охорону навколишнього природного середовища було витрачено 12,2 млрд грн, 69,4% (8,5 млрд) з яких - це поточні витрати на охорону природи, пов'язані з експлуатацією і обслуговуванням засобів природоохоронного призначення, а 24% (2,9 млрд) – це інвестиції в основний капітал, направлені на будівництво і реконструкцію природоохоронних об'єктів, придбання обладнання для реалізації заходів екологічного спрямування і 6,6% (0,8 млрд) – витрати на капітальний ремонт природоохоронного обладнання. За рахунок коштів державного та місцевого бюджетів освоєно 34,2% капітальних інвестицій і здійснено 3,2% поточних витрат.

Однак, навіть зважаючи на зростання екологічних інвестицій в основний капітал, варто нагадати, що за даними Держкомстату в Україні 52,6% основних фондів відпрацювали свій ресурс і потребують заміни, а середня зношеність основних фондів за

останнє десятиріччя досягла рівня 46,9 %. У промисловості середня зношеність основних фондів становить 58,3 % їх вартості, у тому числі на підприємствах металургії та оброблення металу — 68,8 %, з видобування неенергетичних матеріалів — 67,6 %, хімічної та нафтохімічної промисловості — 64,1%, причому динаміка середнього рівня зношеності основних фондів показує щорічне їх прогресуюче старіння. Отже викликає занепокоєння все ще дуже висока частка поточних витрат (позитивна динаміка їх зменшення спостерігалася до 2007 року, а в 2008 році їх частка знову збільшилася) і досить низький відсоток капітальних інвестицій на охорону навколишнього природного середовища й раціональне використання природних ресурсів (всього 1/4), оскільки обсяги витрат на експлуатацію й обслуговування засобів екологічного призначення такого рівня зношеності є значними, а їхня ефективність – низькою. Крім того, супроводжуючись високою ресурсо- та енергоємністю виробництва, великими фінансовими витратами на ліквідацію наслідків забруднення, значно більшими, ніж попередження самого забруднення завдяки впровадженню екологічно безпечних технологій і методів господарювання, вітчизняна промисловість втрачає конкурентоспроможність. Тому так важливо спрямувати фінансові ресурси на екологічну модернізацію національного господарства, тобто мова йде про позитивні трансформації прогресивними методами. Таким чином, не дивлячись на позитивну тенденцію стану інвестування природоохоронної діяльності в Україні, механізм фінансування природоохоронної діяльності потребує подальшого реформування для забезпечення збільшення обсягів природоохоронних заходів [1].

Таким чином виникає проблема замкненого кола: постійна нестача бюджетних коштів, нерозвиненість фінансового сектора економіки та надзвичайно низька присутність іноземних інвесторів примушують вітчизняні підприємства сподіватись лише на власні ресурси та фінансувати природоохоронні заходи за рахунок амортизації та нерозподіленого прибутку [4].

Підводячи підсумки, можна зауважити, що точок біфуркації в інвестуванні природоохоронної діяльності не виявлено, тобто ми маємо стабільне недофінансування природоохоронної діяльності і тому прогресу в напрямку переходу на засади сталого розвитку не спостерігається.

На сьогодні така низька дієвість існуючого механізму інвестування природоохоронних заходів пояснюються такими причинами:

- недосконалість нормативно-правової бази щодо державної підтримки природоохоронної діяльності; недостатній контроль і правове застосування екологічних юридичних норм;
- низький рівень бюджетної дисципліни у сфері охорони навколишнього природного середовища;
- розбалансованість дохідної та видаткової частин фінансування природоохоронних заходів;
- недостатнє врахування у видатках визначених пріоритетів і комплексного підходу до вирішення питань в екологічній сфері;
- недостатня концентрація коштів на пріоритетних напрямках, розпорошення їх по багатьох фондах, об'єктах і заходах, які не розв'язують основних екологічних проблем; слабкий зв'язок між виділенням коштів і отриманням екологічного ефекту; недостатній розвиток системи результативних показників, які характеризують ефективність виконання бюджетних програм природоохоронного спрямування;
- недостатня інформація щодо реальної (справжньої) вартості екологічних збитків для суспільства;
- обмеженість фінансових ресурсів і незначні обсяги поєднання різних джерел фінансування заходів для підвищення ефективності використання коштів на природоохоронні заходи;

- обмежене застосування ринкових механізмів державної підтримки природоохоронних заходів;

- нестабільність організаційного механізму екологічного регулювання;

- другорядність екологічних цілей щодо фіскальних цілей.

Основною проблемою залишається те, що процеси формування грошових коштів, що потенційно направляються для витрат з фінансування капіталоутворюючих інвестицій та накопичення основного капіталу природоохоронного призначення в речовій формі, опосередковані складною системою розподільних зв'язків.

Якщо підсумувати вищевикладене, стає, на мій погляд, очевидним, що усунення гостроти проблеми трансформації природоохоронної діяльності на засади сталого розвитку визначається можливостями вирішення взаємопов'язаних і взаємообумовлених питань — як щодо стану й обсягів природоохоронних інвестицій, так і щодо еколого-економічної конструктивності механізму інвестування природоохоронних заходів. При цьому досліджені основні тенденції інвестування природоохоронної діяльності виявляють не лише зниження екологічної результативності фінансового забезпечення природоохоронної діяльності з одночасним посиленням його фіскальної спрямованості, а й погіршення еколого-економічних умов господарювання, якості навколишнього природного середовища в Україні. Для виходу з такої ситуації потрібна розбудова дієвішої, насправді ефективної системи трансформації природоохоронної діяльності, здатної активізувати власні ресурси й потенціал для створення міцної фінансової основи національної екологічної політики, водночас адекватної стратегії національного економічного розвитку.

Висновки. Таким чином прогресивна трансформація природоохоронної діяльності на засади сталого розвитку залишається утопією, бо її неможливо впроваджувати без розширення капітальних вкладень природоохоронного призначення як в масштабах окремого підприємства, так і в загальнодержавному масштабі.

Внутрішня потреба кожного індивідуума в забезпеченні ефективнішого господарювання та переведення економіки на інноваційний тип розвитку повинна бути головною спонукальною причиною трансформації природоохоронної діяльності на засади сталого розвитку. На жаль, в Україні процес трансформації відбувається не шляхом прогресивних змін, реструктуризації та переходу на нові технології, а за рахунок консервативних обмежувальних методів.

Напрямами розв'язку існуючих інвестиційних проблем трансформації природоохоронної діяльності на засади сталого розвитку залишається активізація позитивної мотивації ключових ланок екодеструктивного впливу і створення сприятливих умов інвестування природоохоронної діяльності на національному, регіональному та об'єктному рівнях, а саме:

- випереджаючий розвиток екологічного законодавства, усунення його декларативного характеру і спрямування на регулювання процесів природоохоронної діяльності;
- забезпечення прозорості формування і використання коштів цільового природоохоронного призначення;
- державна підтримка природоохоронної діяльності в регіонах: субсидії, дотації, субвенції;
- визначення і реалізація заходів вирішення пріоритетних природоохоронних проблем;
- реформування економічного механізму природокористування від фіскального до стимулюючого, активізація альтернативного інвестування;
- інтеграція національної екологічної безпеки у світовий економічний процес.

Таким чином, діюча консервативна концепція трансформації природоохоронної діяльності не відповідає об'єктивній суспільній потребі у безперервному еколого-

економічному відтворенні. Корінним питанням і напрямом подальших досліджень залишається розробка базового критерію, який дозволить би оцінити відповідність трансформаційних процесів довготривалим інтересам країни.

Список літератури

1. Буркинський Б.В., Ковалев В.Г., Ковалева Н.Г., Колонтай С.Н., Павленко Е.П., Розмарина А.Л., Степанов В.Н. Инвестирование природоохранной деятельности. – Одесса: Институт проблем рынка и экономико-экологических исследований НАН Украины, 2002. – 224 с.
2. Буркинський Б.В., Степанов В.Н., Харичков С.К. Экономико-экологические основы регионального природопользования и развития. – Одесса: Феникс, 2005. – 575 с.
3. Веклич О.О. Сучасні тенденції фінансового забезпечення природоохоронної діяльності в Україні // Фінанси України. 2009. - № 11. – С.20-34.
4. Економічне оновлення регіону: аналіз ситуацій та рішення / керівники авторського колективу: академік НАН України, д.е.н., проф.. Б.В.Буркінський, д.е.н., проф.. С.К.Харічков. – Одеса: ІПРЕД НАН України, 2008. – 494 с.
5. Ісаченко Д.А. Малі підприємства в трансформаційній економіці регіону. – Одеса: Інститут проблем ринку та економіко-екологічних досліджень НАН України, 2009. – 406 с.
6. Основи стійкого розвитку: Навчальний посібник / За заг.ред. д.е.н., проф.. Л.Г.Мельника. – Суми: ВТД «Університетська книга», 2005. – 654 с.

Инвестиционные проблемы трансформации природоохранной деятельности на основы устойчивого развития.

Жавнерчик О.В.

Определены основные предпосылки трансформации природоохранной деятельности на основы устойчивого развития, проанализирована динамика и структура природоохранных инвестиций как индикатора позитивной трансформации, доказано, что низкая эффективность инвестиций в природоохранную деятельность определена капитальной составляющей расходов на охрану окружающей природной среды, предложены направления разрешения инвестиционных проблем трансформации природоохранной деятельности.

Ключевые слова: устойчивое развитие, трансформация, природоохранная деятельность, инвестиции.

The investment problems of transformation of nature protection activity on sustainable development bases.

Zhavnerchik O.

The basic preconditions of transformation of nature protection activity on sustainable development bases are defined, dynamics and structure of nature protection investments as an indicator of positive transformation are analysed, is proved that low efficiency of investments into nature protection activity is defined by a capital component of environmental costs, directions which allow to decide the investment problems transformation of nature protection activity are offered.

Keywords: sustainable development, transformation, nature protection activity, investments.